

Reviderat yrkande	MP, S, V
2023-06-07	2.1.12

Yrkande angående – Underlag för kompletterande budget Maj 2023

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Hemställan från Göteborg Energi AB om en höjning av lånetaket till 6 200 mnkr år 2023 beviljas.
2. Det generella statsbidraget för utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden tilldelas äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen genom att nämndens kommunbidrag utökas med 31 000 tkr år 2023.
3. Hemställan från socialnämnd Sydväst om utökad finansiering för anvisningsboende beviljas genom att 14 100 tkr av det generella statsbidraget för mottagande av personer på flykt från Ukraina avsätts i en kommuncentral post som kan avropas av socialnämnd Sydväst utifrån upparbetade kostnader.
4. Beslutade uppdrag inom ärendet 'Redovisning av uppdrag att minska administrationen inom flertalet verksamheter, exempelvis kommunikation' Dnr 0128/22, förklaras fullgjort.
5. Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att bedriva hela eller större delar av verksamheten gällande serviceresor i egen regi.
6. Arkivnämndens hemställan till kommunstyrelsen om att få nyttja 1 500 tkr av eget kapital beviljas.
7. Utbildningsnämnden tilldelas höjt kommunbidrag om 35 000 tkr för 2023 och framåt.
8. Socialnämnderna tilldelas totalt 36 000 tkr för ökade kostnader inom barn- och unga för 2023 och framåt, fördelat enligt följande: Socialnämnd centrum 11 300 tkr, Socialnämnd Nordost 9 500 tkr, Socialnämnd Sydväst 8 300 tkr och Socialnämnd Hisingen 6 900 tkr.
9. Socialnämnden Sydväst tilldelas 1 000 tkr för att utöka Bostad först med ytterligare ett team, samt genomföra kompetenshöjande insatser om Bostad först till berörd personal inom alla fyra socialförvaltningar.
10. 2 000 tkr tilldelas förskolenämnden för 2023 och 4 000 tkr framåt för ett stegvis införande av sjutimmars arbetstid i förskolan i utsatta områden.
11. Nämnden för demokrati och medborgarservice tilldelas 1 500 tkr för 2023 och framåt för förstärkning av överförmyndarverksamheten.
12. Nämnden för demokrati och medborgarservice tilldelas 1 600 tkr för 2023 respektive 2024 för insatser för att öka valdeltagandet.

13. Nämnden för funktionsstöd tilldelas 5 000 tkr för 2023 för att utöka föreningsbidrag till funktionsrättsrörelsen.
14. 2 000 tkr avsätts i en kommuncentral post för Alfons Åbergs kulturhus för avrop av förskolenämnden och kulturnämnden.
15. Resterande 38 000 tkr löses upp av den kommuncentrala reserven för försörjningsstöd.
16. 10 000 tkr från kommuncentrala posten för enkelt avhjälpa hinder löses upp.
17. Den kommuncentrala allmänna reserven fastställs till nivån 48 400 kr efter justerad skatteprognos i delårsrapporten.
18. Uppdrag i budget 2023:
 - a. ”AB Framtiden får i uppdrag att revidera Göteborgs Stads handlingsplan för att inga områden ska vara särskilt utsatta 2025 till att inga områden ska kategoriseras som särskilt utsatta år 2030 samt att inga områden ska kategoriseras som utsatta år 2035.” förklaras fullgjort.
 - b. Kommunstyrelsen får i uppdrag att revidera Göteborgs Stads handlingsplan för att inga områden ska vara särskilt utsatta 2025 till att inga områden ska kategoriseras som särskilt utsatta år 2030 samt att inga områden ska kategoriseras som utsatta år 2035.

I kommunstyrelsen:

1. Förskolenämnden tilldelas 13 053 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
2. Grundskolenämnden tilldelas 5 475 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
3. Utbildningsnämnden tilldelas 137 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
4. Äldre- samt vård och omsorgsnämnden tilldelas 2 288 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
5. Stadsbyggnadsnämndens och Exploateringsnämndens hemställan om att överföra kommunbidrag om 5 000 tkr för 2023 och framåt från exploateringsnämnden till stadsbyggnadsnämnden, avseende justering av ansvarsfördelning för resurser kopplat till taktisk planering, beviljas.

Yrkandet

Sverige befinner sig i en ekonomiskt allvarlig situation. De ökade kostnaderna och den skenande inflationen drabbar både göteborgare och de kommunala verksamheterna.

Regeringens underlåtenhet att stödja kommuner och regioner i detta svåra ekonomiska läge står i skarp kontrast till den förra regeringens hantering av den kris som uppstod i den globala pandemin. Då skyddades välfärden genom stora statsbidrag, vilket denna gång i det närmaste

uteblir. Konsekvensen blir en statlig underfinansiering av kommunens lagenliga åtaganden och ett Göteborg där nödvändiga behov måste stå tillbaka för framtvingade besparingar. Kommunstyrelsens uppgift blir att så långt som det är möjligt skydda välfärden och de viktiga kommunala uppgifterna, samtidigt som vi måste förbereda för att det kan bli ännu svårare ekonomiska tider.

Det rödgröna styret har i budget för 2023 gjort en historiskt stor uppräknings på alla verksamheter, men i dagens läge med enorma kostnadsökningar är inte det tillräckligt för att helt freda verksamheter från att behöva göra anpassningar. Alla verksamheter har ett ansvar att vara varsamma om våra gemensamma medel. En del nämnder har dock drabbats oproportionerligt hårt och styret gör således några justeringar i budgeten, utöver de kommuncentrala medel som redan förberetts för utdelning. Detta görs för att undvika kraftiga nedskärningar i välfärden. Justeringarna som görs i denna kompletteringsbudget kan innebära både engångsjusteringar för 2023 och även nivåhöjningar som ska gälla vidare. Oavsett ambition så får detta ställas till hänsyn till det ekonomiska läget och därför kan inriktningar behöva ändras i kommande ordinarie budgetprocess.

I den senaste delårsrapporten konstateras en förbättrad prognos för konjunkturen där nedgången förväntas ske något senare. Detta innebär en något förbättrad skatteprognos och minskad risk för ökade kostnader för försörjningsstöd, vilket sammantaget ger staden något större svängrum, även om läget fortfarande är osäkert. I budget 2023 avsattes även två kommuncentrala poster om 100 mkr respektive 50 mkr. De skenande kostnaderna i samhället på grund av den ökande inflationen har drabbat många av stadens verksamheter hårt. Mot den bakgrunden väljer styret att fördela ut merparten av den allmänna kommuncentrala reserven samt reserven för försörjningsstöd redan nu, samt ianspråkta det förbättrade utrymmet som skatteprognosen innebär. Detta görs för att säkerställa att medlen kommer verksamheterna till nytta, även om merkostnaderna som uppkommit i nämnderna inte fullt ut motsvarar de uttalade ändamålen för reserverna.

Stadsledningskontorets förslag till beslut omfattar fördelning av budgeterade medel på cirka 66 mnkr. Utöver dessa föreslagna medel så fördelas totalt 197,6 mkr varav 101,6 mkr från den allmänna kommuncentrala reserven samt reserven för försörjningsstöd. 112 mkr av dessa beslutades av kommunstyrelsen 2023-05-24. Resterade medel inom ramen för detta ärende återstår att besluta om.

Utbildningsnämnden har kämpat med en ansträngd ekonomi under lång tid och inte fått tillskott från vare sig kommun eller stat. Med årets prisökningar har situationen blivit ohållbar, och för att minska behovet av stora anpassningsåtgärder som riskerar att sänka kvaliteten i gymnasieskolan och vuxenutbildningen på sikt väljer vi att tillskjuta medel till utbildningsnämnden.

Socialnämnderna har det senaste året belastats hårt av kostnadsökningar. Särskilt inom placeringar för barn och unga märks en ökad belastning, fler aktualiseringar och ökade kostnader. Att kunna erbjuda stadens barn och unga adekvat hjälp i rätt tid är en central verksamhet och behöver finansieras.

Det är särskilt svårt att rekrytera utbildade pedagoger i förskolan samtidigt som det är en stor utmaning att behålla personal i utsatta områden. Genom att stegvis införa en arbetstidsförkortning inom förskolan i våra utsatta områden skapar vi en bättre arbetsmiljö och bättre förutsättningar att behålla personal där behovet är som allra störst. Vi startar ett arbete för högre personaltäthet, högre utbildningsnivå och färre sjukskrivningar, vilket ger högre kvalitet och sparar pengar på längre sikt. Vi finansierar en halvårseffekt under innevarande år och satsningen i de delar vi drar i gång framgent finansieras i kommande budgetbeslut.

Europaparlamentsvalet sker 2024. Mot bakgrund av ett minskat valdeltagande i de allmänna valen 2022 ser vi behov av riktade stärkningar för demokratin. Vi avsätter 1,6 mkr under 2023 och 2024 för att öka valdeltagandet med fokus på områden med lågt valdeltagande.

Överförmyndarverksamheten i kommunen är en viktig verksamhet vars arbete sällan får uppmärksamhet. I syfte att säkerställa att gode män, förvaltare och förmyndare sköter sina uppgifter sker en löpande tillsyn och granskning av ställföreträdarnas arbete. Idag ligger detta arbete efter tidplan. Vi avser att stärka upp detta arbete med ett tillskott på 1,5 mkr under innevarande år och framåt för att säkerställa en rättssäker hantering.

Det kommunala verksamhetsbidraget till funktionsrättsrörelsen har successivt urholkats. Kostnaderna för dessa föreningar har samtidigt ökat. Föreningarna bedriver ett viktigt arbete både för personer med funktionsnedsättning och för staden som helhet. Därför utökar vi stödet i år med 5 mkr.

Med hänsyn till det osäkra ekonomiska läget avvaktade vi i kompletteringsbudgeten i mars med att omfördela vissa minskade statsbidrag för att säkra stabiliteten i våra verksamheters försörjning. Vi kan idag konstatera att de minskade statsbidragen tyvärr inte möts av motsvarande kostnadsminskningar i de berörda verksamheterna. Vi väljer därför att inte minska kommunbidragen enligt förslagen i ärende 0216/23. Justeringarna gällde socialnämnderna samt nämnden för funktionsstöd.

Stiftelsen Alfons Åbergs Kulturhus bedriver en viktig verksamhet och omtyckt verksamhet för yngre barn i Göteborg. Böckerna om Alfons Åberg behandlar vardagliga fenomen, men även ämnen som kan vara svåra för barn såsom skilsmässa, ensamstående föräldrar och krig. Kulturhuset, som haft staden som stiftare sedan det skapades, får finansiering både av kommunen och näringslivet. Båda parternas stöd är avgörande för att kulturhuset ska kunna fortsätta verka på samma villkor som tidigare. Det är viktigt att deras verksamhet kan fortsätta bedrivas. Därför avsätts särskilda medel för detta, som förskolenämnden och kulturnämnden kan avropa för detta ändamål.

Framtiden har tidigare fått ett uppdrag om att revidera en av stadens antagna handlingsplan. Strategin för utsatta områden härstammar från Framtiden Förvaltning AB, men eftersom den numera är antagen av staden genom kommunfullmäktige så är det rimligare att kommunstyrelsen har uppdraget att revidera handlingsplanen.

Tidigare fördelade medel

Kommunstyrelsen har tidigare inom ramen för detta ärende beslutat om tillskotten till stadsmiljönämnden samt delar av tillskotten avsedda för socialnämnderna om totalt 112 mkr.

Stadsmiljönämnden är en ny nämnd sedan 1 januari 2023. I omorganisationen av hela stadsbyggnadsområdet har ett gediget arbete genomförts för att identifiera och analysera kostnader för att kunna lägga budget för de nya nämnderna. I stadsmiljönämndens fall har flera brister och felaktigheter upptäckts, vilka kommit upp i ljuset tack vare omorganiseringen. För att undvika massiva nedskärningar tillskötts stadsmiljönämnden medel.

Personal inom fritidsverksamhet, fältarbete och andra aktiviteter som främst genomförs under kvällar, helger och lov har en avgörande roll för att skapa en meningsfull fritid för barn och unga och erbjuda alternativ till destruktiva eller otrygga sammanhang. I sammanhang där många människor samlas riskerar också personalen att hamna i en utsatt position, där de möter barn som behöver mycket stöd, vägledning och gränssättning. Den ekonomiska krisen kan innebära att fler barn och unga är hemma i Göteborg under både sommarlov och andra lov, precis som under pandemin. Både barn och personal ska känna sig trygga i stadens verksamheter och personalen behöver veta att det finns tillräckligt med kollegor för att kunna hantera även svåra situationer. Därför avsattes 20 mkr kommuncentralt för socialnämnderna att kunna avropa för förstärkt bemanning inom fritidsverksamhet, fältarbete eller andra kvälls-, helg- och lovaktiviteter för barn och unga under 2023. Den ekonomiska krisen innebär också att en del barn och unga inte kan äta sig mätta hemma, och måltiderna i förskola och skola blir mycket viktiga. Det är ovärdigt ett välfärdssamhälle att barn går hungriga på helger och lov. Därför kan de tillfälliga medlen till socialnämnderna också användas för att utöka mellanmål och måltider inom socialnämndernas fritidsverksamhet och lovverksamhet där det finns behov, och även i samband med de aktiviteter som socialnämnderna genomför i samarbete med föreningar eller skolan exempelvis genom Skolan som arena.

Yrkande
2023-06-02

M, D, L, KD

Yrkande angående Underlag för kompletterande budget maj 2023

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att upphäva beslut i ärende Underlag för kompletterande budget maj 2023 (Dnr 0334/23) på sammanträdet den 24 maj 2023.
2. Kommunstyrelsen omprioriterar 75 mnkr från den kommuncentrala potten allmän reserv och 10 mnkr från den kommuncentrala potten enkelt avhjälpna hinder till följande. 86 mnkr ianspråkta från resultatutjämningsreserven enligt ny skatteunderlagsprognos från SKR i april 2023:
 - a) Stadsmiljönämnden tilldelas 82 mnkr för år 2023 och framåt.
 - b) Utbildningsnämnden tilldelas 45 mnkr för år 2023 och framåt.
 - c) Grundskolenämnden tilldelas 25 mnkr för år 2023 och framåt.
 - d) Förskolenämnden tilldelas 20 mnkr för år 2023 och framåt.
3. Kommunstyrelsen omprioriterar 25 mnkr från den kommuncentrala potten allmän reserv till en beredskap till välfärdens kärna.
4. Samtliga nämnder får i uppdrag att prioritera det kommunala grunduppdraget och den lagstadgade verksamheten inom välfärden.
5. Samtliga nämnder får i uppdrag att omfördela 75 mnkr år 2023 som avsätts kommuncentralt i beredskap till välfärdens kärna genom följande åtgärder:
 - a. Samtliga nämnder får i uppdrag att sänka sina inköpskostnader.
 - b. Samtliga nämnder får i uppdrag att införa ett tillfälligt anställningsstopp för yrkesgrupper kommunikatörer, administratörer och andra ledningsfunktioner som inte innefattar första linjens chefer. Nämnder ska ges möjlighet att besluta om enskilda och synnerligen motiverade undantag från anställningsstoppet.
 - c. Samtliga nämnder får i uppdrag att tillämpa restriktiv användning av konsulter i staden. Konsultanvändningen inom varje verksamhet ska redovisas och beslut om ytterligare anrop ska godkännas av berörd nämnd eller styrelse.
6. Samtliga nämnder får i uppdrag att omgående genomlys och följa upp verksamhetens uppdrag och projekt för att pausa de som inte är nödvändiga att genomföra under år 2023 samt överväga om de kan avslutas helt.
7. Samtliga nämnder får i uppdrag att återredovisa underlag till kommunstyrelsen avseende omfördelningar i nämndernas kommunbidragsramar.
8. I övrigt bifalla tjänsteutlåtandet.

Yrkande

I tider av försämrad ekonomisk utveckling är det särskilt viktigt att utifrån de givna förutsättningarna kunna prioritera den grundläggande välfärden. Prioritering är svårt, men också nödvändigt för att skydda välfärden. I vårt förslag till kompletteringsbudget i kommunfullmäktige 2023-03-23 föreslog vi omfördelning av medel för att avsätta 175 mnkr kommuncentralt i beredskap till välfärdens kärna. För att kunna skydda välfärden och säkerställa dess finansiering behövs kraftfulla spar- och effektiviseringsåtgärder i stadens verksamheter. Likt vårt förslag i kompletteringsbudgeten vill vi genomföra

omfördelningar genom åtgärder som sänkta inköpskostnader, anställningsstopp, konsultstopp samt stopp för ej nödvändiga uppdrag och projekt.

Den höga nettokostnadsutvecklingen behöver minska och ställer allt högre krav på att prioritera den kommunala kärnverksamheten. För att dämpa den höga utvecklingen föreslår vi en rad besparingsåtgärder för att minska onödig byråkrati och administration. Personalvolymen har under det gångna decenniet ökat kraftigt. Staden har förvisso växt och ny lagstiftning samt politiska ambitioner påkallar fler anställda. Ökningen kan dock inte endast förklaras med detta. Vi motsätter oss inte fler lärare i klassrummet eller fler händer i vård- och omsorgen. Däremot behöver staden se över och mot bakgrund av de utmaningar staden nu står inför, med kraft bromsa utvecklingen gällande vissa yrkesgrupper såsom kommunikatörer, administratörer och andra ledningsfunktioner som inte innefattar första linjens chefer. Det kan finnas särskilda skäl till att ändå anställa ovan nämnda yrkeskategorier. Nämnder ska i därför ges möjlighet att fatta sådana beslut i undantagsfall.

Samtliga nämnder får i uppdrag att tillämpa restriktiv användning av konsulter i staden. Konsultanvändningen inom varje verksamhet ska redovisas och beslut om ytterligare avrop ska godkännas av berörd nämnd eller styrelse. Särskilt ska konsulter kopplade till ledning, vision, strategi, kommunikation samt organisations- och projektutveckling undvikas. I verksamhet som till stor del bedrivs genom konsultstöd, såsom exploateringsverksamheten och planverksamheten, kan det vara motiverat att nämnden gör undantag för specialistkompetens.

Årligen köper Göteborgs Stad in varor och tjänster för cirka 26 miljarder kronor. För att dämpa den höga kostnadsutvecklingen är det helt avgörande att stadens inköpspriser sänks och att den totala inköpsvolymen minskar. Staden behöver därför sänka sina inköpskostnader för inköp som inte är väsentliga för att bedriva den kommunala kärnverksamheten. Den kommunala servicen ska inte påverkas av beslutet om inköpsstopp.

I samband med delårsrapport mars i Stadsmiljönämnden rapporterades ett negativt underskott på 130 mnkr. Underskottet består bland annat av satsningar som varit ofinansierade i S, V och MPs budget. Sparåtgärderna som har föreslagits i nämnden riskerar nu att drabba göteborgare hårt. För oss är det fel prioriteringar. I ett osäkert ekonomiskt läge behöver vi kunna prioritera bort det som påverkar göteborgarna minst. Vi vill därför tillföra 82 mnkr till stadsmiljönämnden för att prioritera åtgärder som står närmast kärnverksamheten. Uppdrag som kan avvecklas, avbrytas eller senareläggas är bland annat pilotområde cykel och att ta fram riktlinjer för att förbjuda reklam för fossil kol-, olje- och gasutvinning på stadens reklamtavlor.

Förskolenämnden får en förstärkning på 20 miljoner kronor för att hantera den akuta situationen. Förstärkning ska oavkortat fördelas ut till förskolorna via höjd barnpeng. Många förskolor har en pressad situation och förskolenämndens tilldelning för 2023 enligt budgeten från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet svarade inte upp mot löne-, pris- och hyresökningar. Inte heller deras förslag till tilldelning i kompletteringsbudget mars gjorde detta och i aktuell kompletteringsbudget maj prioriterar de inte förskolan alls. Förskoleförvaltningen är i sina rapporter tydlig med att den rödgröna politiken innebär större barngrupper och fler barn per personal då personaltätheten tvingas minska samtidigt som antalet barn på förskolorna måste öka. Barngruppernas storlek ligger redan i dag långt över Skolverkets rekommendationer och andelen förskollärare har minskat de senaste åren. Vi ser uppenbara risker med att de nedskärningar som nämnden kommer tvingas genomföra bidrar till en kvalitetsänkning som drabbar barnen med sämst förutsättningar hårdast. Det riskerar även att leda till försämrad arbetsmiljö med ökade sjukskrivningar och personalflykt som följd.

Förskoleförvaltningen har redan idag bland stadens högsta sjuktal och stora problem med att rekrytera och behålla utbildad personal. Det är förskolan som lägger grunden för den fortsatta skolgången, motverkar segregation och bidrar till ett mer jämlikt samhälle. Alla förskolebarn ska få förutsättningar att rustas med självkänsla, nyfikenhet, trygghet och språk. För Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna är det självklart att prioritera resurser till förskolan där grunden läggs för en lyckad skolgång och ett tryggare Göteborg.

Grundskolenämnden erhöll under pandemin extra statsbidrag som möjliggjorde 250–300 tjänster. Dessa statsbidrag finns inte längre varför det är mycket olyckligt om ytterligare nedskärningar behöver göras. Vi ser nu att det finns en förhöjd risk att trygghet och studiero kan påverkas negativt på skolorna då lägre bemanning kan leda till social oro. Det kan även bli utmaningar med att säkerställa stöd till elever i behov av särskilt stöd. Färre vuxna kommer att dela skolans uppdrag och detta kan även ge en generell påverkan på övriga medarbetares arbetsbelastning, med därpå följande risk för ökad stress och sjukfrånvaro. Allvarligast är om lärare behöver lämna sina skolor då det är lärarna som i sista hand är de som ska utföra skolans kärnuppdrag. Försämrade arbetsmiljö och negativ mediabevakning kan också påverka skolans och förvaltningens långsiktiga kompetensförsörjning genom ökad personalomsättning och minskad attraktivitet för läraryrket och grundskoleförvaltningen som arbetsgivare. För att minimera alla dessa risker tillför vi Grundskolenämnden 25 miljoner kronor.

Vid flera tillfällen, såväl i fullmäktige, i kommunstyrelsen och i utbildningsnämnden har vi varnat för konsekvenserna om inte den kommunala gymnasieskolan och vuxenutbildningar får ökade resurser. Nämnden har utöver redan genomförda besparingar även fattat beslut om åtgärder motsvarande 48 miljoner kronor. Det är åtgärder som kommer att slå hårt mot undervisningen och dess kvalitet. Mer än 100 medarbetare, varav flera lärare, ska nu bli av med sin tjänst. Besparingarna innebär även att undervisningsgraden kommer öka för lärarna med ca 15 %. Det innebär att arbetsbelastningen som redan är väldigt hög kommer förvärras ytterligare. Elever från socioekonomiskt svaga områden kommer att drabbas hårdare vilket kommer leda till en fördjupad klyfta mellan olika elevgrupper. Det kompensatoriska uppdraget kommer behöva minimeras, det innebär att de unga som har det allra svårast i gymnasieskolan kommer att få det tuffare att klara skolan. Administrationen kommer att öka, trygghetsarbetet kommer försämrats och samverkan med andra aktörer kommer försvagas. En ökad arbetsbelastning och minskade möjligheter till fortbildning kan komma leda till en försämrade arbetsmiljö för såväl rektorer som lärare och en minskad attraktionskraft. I ett längre perspektiv kan åtgärderna få större effekter som påverkar både utbildningens kvalitet och söktrycket till den kommunala gymnasieskolan, som genom beslut under förra mandatperioden ökar för första gången på decennier. Sammantaget har den rödgröna budgeten slagit väldigt hårt mot nämnden. Det är inte acceptabelt. Därför tillförs 45 miljoner för att försöka stoppa så många åtgärder och nedskärningar som möjligt.

Vårt fokus är och kommer att vara på det kommunala grunduppdraget. Skola och omsorg behöver levereras med hög kvalitet och då måste prioriteringar göras. Det rödgröna styret har visat sig vara oförmögna att göra detta. Vi vill därför även reservera 25 mnkr till en kommuncentral reserv för välfärdens kärna för att bland annat säkra fortsatt möjlighet för äldre att välja vård- och omsorgsboende.

I slutet av april publicerade SKR en uppdaterad skatteunderlagsprognos. Skatteunderlagsprognosen innebar ökade skatteintäkter för Göteborg men samtidigt minskade möjligheten till att nyttja resultatutjämningsreserven till 156 mnkr. Den nya skatteunderlagsprognosen möjliggör ett ianspråktagande från RUR på 156 mnkr, varav 70 mnkr redan är budgeterade för att täcka det negativa balanskravet. Det innebär att 86 mnkr kvarstår som är möjligt att omfördela. Utöver dessa förändringar finns det två

beredskapsposter kommuncentralt, dels en allmän reserv på 100 mnkr och dels beredskap för försörjningsstöd på 50 mnkr. Vi föreslår att 75 mnkr används från den allmänna reserven till välfärden och 10 mnkr används från den kommuncentrala potten för enkelt avhjälpa hinder för att göra ovanstående omfördelningar. Resterande 25 mnkr omfördelas från den allmänna reserven till en beredskapspost för välfärdens kärna. Utöver det föreslår vi att 86 mnkr ianspråk tas från resultatutjämningsreserven.

Beslutet innebär att vi upphäver kommunstyrelsens beslut i ärende Underlag för kompletterande budget maj 2023 (Dnr 0334/23) på sammanträdet den 24 maj 2023. Beslutet som den styrande minoriteten tog om att lösa upp kommunfullmäktiges beslutade budgetposter är av principiell beskaffenhet och bör därför underställas kommunfullmäktige för beslut. Förslaget revideras även på sittande möte vilket frångår den arbetsordning som partierna i kommunstyrelsen är överens om. Ur ett demokratiskt perspektiv behöver oppositionen genom bordläggning ges tid att analysera och opponera på förslaget som läggs bordet, vilket S, V, MP förvägrade oss genom att gå till omedelbart beslut.

Yrkande
2023-05-11

Ärende nr: KS 2023-05-17, 2.1.4, Dnr: 0334/23

Yrkande angående – Underlag för kompletterande budget, maj 2023.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beslutar att komplettera Göteborgs stads riktlinje för direktavkastning med en bestämmelse om att vinstuttag/utdelning inom Göteborgs kommun och Stadshuskoncernen, inte får lånefinansieras.
2. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 2 miljoner kronor från medel beslutade att tillfalla Ibn Rushd och Romano Center för att i stället förstärka den privatekonomiska rådgivningen inom Nämnden för Demokrati och medborgarservice.

Yrkandet

Att agera ansvarsfullt och med respekt i ekonomiska frågor är lika viktigt för såväl enskilda individer som större organisationer.

I ett läge där Göteborg fört en allt för expansiv investeringspolitik samt där en mångårig ansvarslös invandringspolitik skapat enorma ekonomiska problem för många svenska kommuner vill Sverigedemokraterna fokusera på att Göteborgs stad agerar betydligt mer ekonomiskt ansvarsfullt. Med en betydligt mer realistisk investeringsnivå och färre prestigeprojekt samt en Sverigedemokratisk invandringspolitik hade Göteborgs kommun haft en betydligt bättre ekonomisk situation än vad som är fallet idag.

Att sedan därefter tvingas ta lån för att finansiera löpande drift av staden är inte ett ansvarsfullt agerande. Det resulterar i att Göteborg, i stället för att anpassa kostnader och intäkter till vad stadens ekonomi klarar av, skjuter upp dagens ekonomiska problem till att bli ännu större ekonomiska problem att hantera i framtiden. Med nuvarande agerande riskerar detta även att ganska snart landa i diskussioner kring nivån på stadens lånetaket, dess vara eller icke vara osv.

Sverigedemokraterna vill att staden skall tvingas anpassa kostnader efter intäkter och yrkar därför på att vinstuttag/utdelning inom kommunen och kommunkoncernen inte skall få lånefinansieras.

Vikten och betydelsen av att agera ekonomiskt nyktert gäller i lika stor utsträckning för privatpersoner. En mångårig situation med i det närmaste "gratis pengar" har resulterat i att många levt över vad de har råd med när inflationen nu

stigit kraftigt och räntor börjar närma sig vad som tidigare ansetts varande mer normala nivåer.

Många privatpersoner har som följd hamnat i svåra ekonomiska situationer och nämnden för demokrati och medborgarservice har märkt en kraftigt ökad efterfrågan på privatekonomisk rådgivning. Sverigedemokraterna yrkar därför på att extra resurser tilldelas för att förstärka den privatekonomiska rådgivningen till privatpersoner.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-04-26

Diarienummer 0334/23

Handläggare

Peter Hermansson, Charlotte Rasmussen

Telefon: 031-368 00 19, 031-368 01 45

E-post: peter.hermansson@stadshuset.goteborg.se

charlotte.rasmussen@stadshuset.goteborg.se

Underlag för kompletterande budget maj 2023

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande arkivnämndens hemställan om nyttjande av eget kapital om 1 500 tkr till kommunstyrelsen för beslut.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Hemställan från Göteborg Energi AB om en höjning av lånetaket till 6 200 mnkr år 2023 beviljas.
2. Det generella statsbidraget för utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden tilldelas äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen genom att nämndens kommunbidrag utökas med 31 000 tkr år 2023.
3. Hemställan från socialnämnd Sydväst om utökad finansiering för anvisningsboende beviljas genom att 14 100 tkr av det generella statsbidraget för mottagande av personer på flykt från Ukraina avsätts i en kommuncentral post som kan avropas av socialnämnd Sydväst utifrån upparbetade kostnader.

I kommunstyrelsen:

1. Förskolenämnden tilldelas 13 053 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
2. Grundskolenämnden tilldelas 5 475 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
3. Utbildningsnämnden tilldelas 137 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
4. Äldre- samt vård och omsorgsnämnden tilldelas 2 288 tkr från det kommuncentrala anslaget evakuerings- och omställningskostnader, för att täcka del av nämndens upparbetade investeringsrelaterade driftskostnader från januari till och med mars.
5. Stadsbyggnadsnämndens och Exploateringsnämndens hemställan om att överföra kommunbidrag om 5 mnkr för 2023 och framåt från exploateringsnämnden till stadsbyggnadsnämnden, avseende justering av ansvarsfördelning för resurser kopplat till taktisk planering, beviljas.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges beslutade budget för 2023 framgår att kommunstyrelsen vid tre tillfällen under 2023 ska besluta om kompletteringsbudget. Vidare framgår att kommunstyrelsen ges delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

I samband med kommunstyrelsens beslut i ärendet *Struktur och tidplan för uppföljning 2023*, KS 20230208 (0485/22), beslutades att kompletteringsbudgetar för 2023 ska hanteras i kommunstyrelsen under februari månad och i samband med uppföljningsrapporterna samt att frågor av principiell beskaffenhet inom ramen för kompletteringsbudgetarna ska beslutas av kommunfullmäktige. Vidare gavs stadsledningskontoret i uppdrag att bereda underlag för beslut av kompletteringsbudgetar.

Stadsledningskontoret lämnar i detta tjänsteutlåtande underlag för beslut om den andra kompletteringsbudgeten år 2023. Tjänsteutlåtandet innehåller en redogörelse över de framställningar och förändrade förutsättningar som inkommit/uppstått efter fullmäktiges ordinarie budgetbeslut och överlämnas i samband med att stadsledningskontoret överlämnar delårsrapport per mars.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendet behandlar ett antal olika frågor av ekonomisk karaktär. De ekonomiska konsekvenserna av varje del i ärendet beskrivs kopplat till varje enskild fråga.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter utifrån dessa dimensioner.

Ärendet

Stadsledningskontoret gavs i samband med beslut i ärendet *Struktur och tidplan för uppföljning 2023*, 2023-02-08 (0485/22) i uppdrag att bereda underlag för beslut av kompletteringsbudgetar i februari samt i samband med uppföljningsrapporterna. I detta tjänsteutlåtande lämnar stadsledningskontoret underlag för beslut om den andra kompletteringsbudgeten år 2023.

Beskrivning av ärendet

I kommunfullmäktiges beslutade budget för 2023 framgår att kommunstyrelsen vid tre tillfällen under 2023 ska besluta om kompletteringsbudget. Vidare framgår att kommunstyrelsen ges delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

I samband med kommunstyrelsens beslut i ärendet *Struktur och tidplan för uppföljning 2023*, KS 20230208 (0485/22), beslutades att kompletteringsbudgetar för 2023 ska hanteras i kommunstyrelsen under februari månad och i samband med uppföljningsrapporterna samt att frågor av principiell beskaffenhet inom ramen för kompletteringsbudgetarna ska beslutas av kommunfullmäktige. Vidare gavs stadsledningskontoret i uppdrag att bereda underlag för beslut av kompletteringsbudgetar.

Stadsledningskontoret lämnar i detta tjänsteutlåtande en redogörelse över de framställningar och förändrade förutsättningar som inkommit/uppstått efter fullmäktiges ordinarie budgetbeslut. Stadsledningskontoret gör i underlaget en beskrivning av respektive sakfråga som, beroende på dess karaktär, i vissa fall endast är en mycket summarisk beskrivning och nominering av frågan

Framställningar från nämnder och styrelser

Hemställen från arkivnämnden om nyttjade av eget kapital

Arkivnämnden beslutade 2023-02-08 § 13 att hemställa till kommunstyrelsen om att få nyttja 1,5 mnkr av sitt egna kapital under 2023. Som skäl anger nämnden att det under 2023 väntas uppstå återställningskostnader för gamla arkivlokaler, samt högre kostnader för de IT-tjänster nämnden nyttjar. Kostnader för ytterligare utveckling av det implementerade bevarandesystemet väntas, enligt nämnden, också uppstå under 2023. Stadsledningskontoret kan konstatera att arkivnämnden de senaste åren uppvisat överskott i verksamheten.

Nämndernas nyttjande av eget kapital regleras i *Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. Av §17 framgår att ett ianspråktagande av positivt eget kapital som överstiger 0,5 procent av nämndens kommunbidrag under aktuellt budgetår ska prövas av kommunstyrelsen. Av kommunfullmäktiges budgetbeslut 2023 framgår att nyttjande av eget kapital under 2023 begränsas kraftigt till följd av det ekonomiska läget. Kommunstyrelsen kan enligt budgetbeslutet i undantagsfall bevilja nämnd att nyttja eget kapital, om kommunens övergripande ekonomi bedöms tillåta detta.

Investeringsrelaterade driftskostnader

Kommunfullmäktige har i 2023 års budget avsatt 100 000 tkr kommuncentralt för "Evakuerings- och omställningskostnader". Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden och äldre- samt vård och omsorgsnämnden har i samband med behandlingen av delårsrapport mars 2023 hemställt till kommunstyrelsen om att tillföras medel från anslaget för att täcka upparbetade kostnader till och med mars. Sammanlagt uppgår nämndernas framställningar till 36,3 mnkr enligt nedanstående fördelning:

Nämnd	Belopp jan-mars (tkr)
Förskolenämnden	17 404
Grundskolenämnden	7 300
Utbildningsnämnden	183
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	11 400
Totalt	36 287

Stadsledningskontoret har erhållit en sammanställning av stadsfastighetsförvaltningen över upparbetade belopp avseende nämndernas evakuerings- och omställningskostnader för perioden jan-mars 2023 samt en prognos för helåret 2023. Helårsprognosen överstiger beloppet som finns avsatt i 2023 års budget kommuncentralt för evakuerings- och omställningskostnader och stadsledningskontoret föreslår därför att kompensation ges med motsvarande 75 procent av de upparbetade beloppen till och med mars enligt nedanstående fördelning:

Nämnd	Belopp jan-mars (tkr)	Helårsprognos (tkr)	Förslag till belopp att fördela ut (tkr):
Förskolenämnden	17 404	33 032	13 053
Grundskolenämnden	7 300	88 141	5 475
Utbildningsnämnden	183	568	137
Nämnden för funktionsstöd	-	954	
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	3 051	3 213	2 288
Totalt	27 938	125 908	20 953

Beloppet avseende äldre samt vård- och omsorgsnämndens hemställan på 11 400 tkr skiljer sig åt mot stadsfastighetsförvaltningens sammanställning som uppgår till 3 051 tkr. Stadsledningskontorets förslag utgår från stadsfastighetsförvaltningens uppgifter i avvaktan på att orsaken till differensen klargjorts.

Hemställan om utökad finansiering för anvisningsboende

I delårsrapport mars beskriver socialnämnd Sydväst en ansträngd ekonomisk situation gällande uppdraget att anordna anvisningsboende för mottagande av personer från Ukraina för 2023. Bedömningen är att kostnaderna för mottagande i anvisningsboende har ökat och prognostiseras överstiga de statliga schablonintäkterna. Nämnden uppger att det finns en stor osäkerhet i utvecklingen framöver men vill samtidigt skapa en god stabilitet och rimlig beredskap i mottagandet samt god kvalitet i befintliga boenden och hemställer därför om att ta del av det tillfälliga statsbidraget för mottagande av personer på flykt från Ukraina, motsvarande 14 159 tkr för 2023.

Stadsledningskontoret redogjorde för det tillfälliga statsbidraget i samband med delårsrapporten per augusti 2022. För Göteborg uppgår statsbidraget till totalt 22,4 mnkr. Statsbidraget utbetalades i sin helhet i augusti 2022, men intäkterna fördelas enligt gällande redovisningsregler för statsbidrag som avser flera räkenskapsår, mellan 2022 och 2023. Utifrån att beslut om statsbidraget fattades i juni 2022 intäktsredovisades 8,3 mnkr under 2022 och resterande del (14,1 mnkr) ska intäktsredovisas under 2023. För 2022 föreslog stadsledningskontoret ingen fördelning till nämnderna utifrån att nämndernas kostnader för mottagande av flyktingar från Ukraina täcktes av riktade statsbidrag. Eftersom det finns en osäkerhet kring kostnaderna under 2023 föreslår stadsledningskontoret att medlen avseende 2023 (14,1 mnkr) avsätts i en kommuncentral post som kan avropas av socialnämnd Sydväst utifrån upparbetade kostnader.

Överföring av kommunbidrag för taktisk planering från exploateringsnämnden till stadsbyggnadsnämnden

I samband med ny organisation för stadsutveckling (NOS) gjordes en uppskattning kring vilka resurser som skulle hamna på respektive förvaltning. I samband med att den slutliga fördelningen blev klar står det klart att medel om 5 mnkr kopplat till uppgifterna kring taktisk planering på stadsbyggnadsförvaltningen återfinns i exploateringsförvaltningens budgetramar. Ansvar för frågan, och därmed bemanningen återfinns dock på stadsbyggnadsförvaltningen.

Berörda förvaltningar har därför föreslagit respektive nämnd att hemställa till kommunstyrelsen om att justera kommunbidraget mellan nämnderna från år 2023 och framåt. Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden beslutade i samband med nämndernas beredning av delårsrapport mars 2023 om likalydande hemställan till kommunfullmäktige i enlighet med förvaltningarnas förslag.

Stadsledningskontoret föreslår att nämndernas hemställan beviljas.

Framställan från stadsmiljönämnden avseende strukturellt underskott

Enligt delårsrapport mars prognostiserar stadsmiljöförvaltningen ett underskott för 2023 som uppgår till 130 mnkr. Förvaltningen anger som skäl identifierade strukturella underskott som påverkar utfallet samt att förvaltningens verksamheter kraftigt påverkas av kostnadshöjningar och inflation. Stadsmiljöförvaltningen uppger i delårsrapport mars att en framställan om kompletteringsbudget kommer hanteras på stadsmiljönämndens sammanträde 2023-04-28, parallellt med delårsrapporten.

Stadsmiljöförvaltningen ska till nämnden enligt *Regler för ekonomisk planering budget och uppföljning* §16 presentera åtgärdsförslag för att nå budget i balans inom 20 dagar efter att ett underskott har konstaterats. Förvaltningen kommer presentera ett sådant förslag till nämnden vid ett extra sammanträde 2023-05-17.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret anser att framställan inte bör hanteras före åtgärdsförslaget är presenterat i nämnden eftersom orsakerna till underskottet ännu inte är tydligt klarlagda. Stadsledningskontoret bedömer också att det endast har gått tre månader av året, varför det initialt borde vara mest rimligt att avvakta åtgärdsförslaget innan en framställan förs fram.

Stadsledningskontoret kan också konstatera att stadsmiljönämnden har frångått tidplanen för behandling av delårsrapport. Enligt tidplan för uppföljning för budgetprocess beslutad

av kommunstyrelsen 2023-02-08 §114 ska nämnd ha beslutat om delårsrapport mars senast 2023-04-26.

Om nämnden beslutar utifrån förvaltningens förslag till framställan på sammanträdet 2023-04-28, föreslår stadsledningskontoret att nämndens framställan avslås.

Övriga frågor

Statsbidrag för ökad bemanning

Socialstyrelsen meddelade i juni 2022 tilldelning av det generella statsbidraget för att utöka bemanningen på särskilda boenden. Göteborg tilldelades 49,1 mnkr. Medlen får användas under 2022 och 2023. Utifrån att Socialstyrelsen meddelade tilldelningen i juni 2022 intäktsredovisades 18,1 mnkr år 2022 och resterande 31 mnkr intäktsredovisas under 2023. I likhet med övriga generella statsbidrag intäktsförs medlen kommuncentralt. I samband med beslut om delårsrapport för augusti 2022, 2022-11-24 §13, beslutade kommunfullmäktige att tilldela äldre- samt vård och omsorgsnämnden medlen avseende år 2022 genom att utöka nämndens kommunbidrag med 18,1 mnkr år 2022.

Stadsledningskontoret föreslår motsvarande hantering år 2023 genom att äldre samt vård- och omsorgsnämndens kommunbidrag utökas med 31 mnkr år 2023.

Hemställan från Göteborg Energi AB om höjt lånetak

Styrelsen för Göteborg energi AB hemställde 2023-03-03 till kommunfullmäktige om en höjning av lånetaket år 2023 till 6 200 mnkr. I kommunfullmäktiges budget fastställdes ett lånetak för bolaget på 4 800 mnkr. Hemställan innebär således en höjning av lånetaket med 1 400 mnkr. Göteborg Stadshus AB beslutade 2023-03-20 att tillstyrka hemställan från Göteborg energi AB och att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning. I yttrandet från Göteborgs Stadshus konstateras att lånetaket bygger på information från våren 2022 och att det rådande omvärldsläget avseende bränslepriser sedan dess har förändrats och påverkat Göteborg Energikoncernen negativt. Ökade bränslepriser har påverkat koncernens resultat negativt 2022 och förväntas göra så även under 2023, vilket innebär ett lägre kassaflöde från verksamheten, med ökad upplåning som effekt.

Eftersom skuldökningen år 2022 blev lägre än prognostiserat bedömer Stadsledningskontoret att en höjning av det bolagsspecifika lånetaket för Göteborg Energi AB med 1 400 mnkr ryms inom kommunfullmäktiges lånetak för kommunkoncernens totala externa skuld 2023 på 64,5 mdkr. Stadsledningskontoret föreslår att Göteborgs energis hemställan om höjt lånetak beviljas.

Stadsledningskontorets bedömning

I kommunfullmäktiges beslutade budget för 2023 framgår att kommunstyrelsen ges delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut. Stadsledningskontoret kan konstatera att de framställningar som överlämnas i detta ärende är av olika karaktär. I de fall det finns kommuncentralt avsatta medel för ändamålet eller där det handlar om överföringar av kommunbidrag från en nämnd till en annan bedömer Stadsledningskontoret att justeringarna inte är av sådan principiell beskaffenhet att de bör underställas kommunfullmäktige för beslut. Även framställan om att använda eget kapital är, enligt

Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning, samt enligt kommunfullmäktiges budget för 2023 en fråga som kan hanteras av kommunstyrelsen.

Övriga frågor som lyfts i detta ärende bör, enligt stadsledningskontoret, prövas av kommunfullmäktige. När det gäller hemställan från Göteborg energi AB om höjt lånetak så ryms, enligt nuvarande bedömning, visserligen höjningen inom lånetaket för kommunkoncernens totala externa skuld på 64,5 mdkr. Samtidigt kan det inte uteslutas att fler bolag kommer framställa om höjt lånetak längre fram under året.

Stadsledningskontoret menar därför att det är viktigt att denna såväl som eventuellt kommande framställningar om förhöjt lånetak prövas av kommunfullmäktige.

Magnus Andersson

Ekonomidirektör

Eva Hessman

Stadsdirektör